

॥ तैत्तिरीय ब्राह्मणम् ॥

॥ अष्टमः प्रश्नः ॥

॥ तैत्तिरीयब्राह्मणे प्रथमाष्टके अष्टमः प्रपाठकः ॥

वरुणस्य सुषुवाणस्य दशधेन्द्रियं वीर्यं पराऽपतत्।
तत्स॒ꣳसृद्धिरनु॑ सम॑सर्पत्। तत्स॒ꣳसृपा॑ꣳ स॒ꣳसृत्त्वम्।
अ॒ग्निना॑ दे॒वेन॑ प्रथ॒मेऽह॑न्ननु प्रायु॑ङ्क्त। सर॑स्वत्या वा॒चा
द्वितीये॑। स॒वित्रा प्र॑स॒वेन॑ तृतीये॑। पू॒ष्णा प॒शुभिश्च॑तुर्थे॑।
बृह॑स्पति॒ना ब्र॒ह्मणा॑ पञ्च॒मे। इन्द्रे॑ण दे॒वेन॑ ष॒ष्ठे। वरु॑णेन॒
स्वया॑ दे॒वत॑या सप्त॒मे॥१॥

सोमे॑न॒ राजा॑ऽष्ट॒मे। त्वष्ट्रा॑ रू॒पेण॑ नव॒मे। विष्णु॑ना
य॒ज्ञेना॑प्रोत्। यत्स॒ꣳसृपो॑ भव॑न्ति। इन्द्रि॒यमे॒व तद्वी॑र्यं
यज॑मान आ॒प्रोति। पूर्वा॑पूर्वा वेदि॑र्भवति। इन्द्रि॒यस्य॑
वी॒र्यस्या॑वरु॒द्धौ। पुर॑स्तादुप॒सदा॑ꣳ सौम्ये॑न॒ प्रच॑रति। सोमो॑
वै रेतो॒धाः। रेत॑ ए॒व तद॑धाति। अ॒न्तरा॑ त्वाष्ट्रे॑ण। रेत॑ ए॒व
हि॒तन्त्वष्ट्रा॑ रू॒पाणि॑ वि॒करो॑ति। उ॒परि॑ष्टाद्वैष्ण॒वेन॑। य॒ज्ञो वै
विष्णुः॑। य॒ज्ञ ए॒वान्त॑तः प्र॒ति तिष्ठ॑ति॥२॥

सप्तमे दधाति पञ्च च॥१॥ [१]

जामि॑ वा ए॒तत्कु॑र्वन्ति। यत्स॒द्यो दी॑क्षय॑न्ति स॒द्यः सोमं॑
क्री॒णन्ति॑। पुण्ड॒रिस्र॒जां प्रय॑च्छ॒त्यजा॑मित्वाय। अङ्गि॑रसः
सुव॑र्गं लो॒कं यन्तः॑। अ॒प्सु दी॑क्षात॒पसी॑ प्रावे॑शयन्।

तत्पुण्डरीकमभवत्। यत्पुण्डरिस्रजां प्रयच्छति। साक्षादेव
दीक्षातपसी अवरुन्धे। दशभिर्वत्सतुरैः सोमं क्रीणाति।
दशाक्षरा विराट्॥३॥

अन्नं विराट्। विराजैवान्नाद्यमव रुन्धे। मुष्कुरा भवन्ति
सेन्द्रत्वाय। दशपेयो भवति। अन्नाद्यस्यावरुद्धौ।
शतं ब्राह्मणाः पिबन्ति। शतायुः पुरुषः शतेन्द्रियः।
आयुष्येवेन्द्रिये प्रतिष्ठति। सप्तदशः स्तोत्रं भवति।
सप्तदशः प्रजापतिः॥४॥

प्रजापतेराप्त्यै। प्राकाशावध्वर्यवे ददाति। प्रकाशमेवैनं
गमयति। स्रजमुद्गात्रे। व्येवास्मै वासयति। रुक्मं होत्रे।
आदित्यमेवास्मा उन्नयति। अश्वं प्रस्तोतृप्रतिहृतृभ्याम्।
प्राजापत्यो वा अश्वः। प्रजापतेराप्त्यै॥५॥

द्वादश पष्ठौहीर्ब्रह्मणै। आयुरेवावरुन्धे। वशां मैत्रावरुणाय।
राष्ट्रमेव वश्यंकः। ऋषभं ब्राह्मणाच्छुसिने। राष्ट्रमेवेन्द्रिया-
व्यंकः। वासंसी नेष्टापोतृभ्याम्। पवित्रे एवास्यैते। स्थूरिं
यवाचितमच्छावाकायं। अन्तत एव वरुणमव यजते॥६॥

अनङ्गाहमग्नीधे। वह्निर्वा अनङ्गान्। वह्निर्ग्रीत्। वह्निनैव
वह्निं यज्ञस्यावरुन्धे। इन्द्रस्य सुषुवाणस्य त्रेधेन्द्रियं
वीर्यं पराऽपतत्। भृगुस्तृतीयमभवत्। श्रायन्तीयन्तृतीयम्।
सरस्वती तृतीयम्। भार्गवो होता भवति। श्रायन्तीयं ब्रह्मसामं

भ॑वति। वा॒र॒व॒न्ती॒य॑म॒ग्नि॒ष्टोम॑सा॒मम्। सा॒र॒स्व॒ती॒र॒पो गृ॑हाति।
 इ॒न्द्रि॒यस्य॑ वी॒र्य॑स्याव॑रुद्धौ। श्रा॒य॒न्ती॒य॑ ब्र॒ह्मसा॑मं भ॑वति।
 इ॒न्द्रि॒यमे॒वास्मि॑न्वी॒र्यं॑ श्रयति। वा॒र॒व॒न्ती॒य॑म॒ग्नि॒ष्टोम॑सा॒मम्।
 इ॒न्द्रि॒यमे॒वास्मि॑न्वी॒र्यं॑ वा॒रय॑ति॥७॥

वि॒राट्प्रा॒जप॑तिर॒श्वः प्र॒जाप॑ते॒रास्यै॑ यज॑ते ब्र॒ह्मसा॑मं भ॑वति स॒प्त च॑॥२॥ [२]

ई॒श्व॒रो वा ए॒ष दि॒शोऽनु॑न्म॑दि॒तोः। यन्दि॒शोऽनु॑ व्या॒स्थाप॑यन्ति।
 दि॒शाम॑वे॒ष्टयो॑ भ॒वन्ति। दि॒क्ष्वे॒व प्र॑ति॒ तिष्ठ॑त्यनु॑न्मा॒दाय॑।
 प॒ञ्च दे॒वता॑ यज॑ति। प॒ञ्च दि॒शः। दि॒क्ष्वे॒व प्र॑ति॒ तिष्ठ॑ति।
 ह॒विषो॑ह॒विष॑ इ॒ष्ट्वा बा॑र्ह॒स्पत्य॑म॒भिघा॑रयति। य॒ज॒मा॒नदे॒वत्यो॑
 वै बृ॒हस्प॑तिः। य॒ज॒मा॒नमे॒व तेज॑सा॒ सम॑र्धयति॥८॥

आ॒दि॒त्यां म॒ल्हाङ्ग॑र्भिणी॒मा ल॑भते। मा॒रु॒तीं पृ॒श्निं प॑ष्ठौहीम्।
 वि॒शं चै॒वास्मै॑ रा॒ष्ट्रं च॑ स॒मीची॑ दधाति। आ॒दि॒त्यया॑
 पूर्॒वया॑ प्र॒चर॑ति। मा॒रु॒त्योत्त॑रया। रा॒ष्ट्र ए॒व वि॒शम॑नु॒बध्ना॑ति।
 उ॒च्चैरा॑दि॒त्याया॑ आ॒श्राव॑यति। उ॒पा॒ंशु मा॑रु॒त्यै। तस्मा॑द्रा॒ष्ट्रं
 वि॒शम॑ति॒वद॑ति। ग॒र्भिण्या॑दि॒त्या भ॑वति॥९॥

इ॒न्द्रि॒यं वै गर्भः॑। रा॒ष्ट्रमे॒वेन्द्रि॑या॒व्य॒कः। अ॒ग॒र्भा मा॑रु॒ती।
 वि॒द्वै म॒रुतः॑। वि॒शमे॒व निरि॑न्द्रि॒याम॑कः। दे॒वा॒सुराः
 संय॑त्ता आ॒सन्। ते दे॒वा अ॒श्विनोः॑ पृ॒षन्वा॒चः स॒त्यं
 स॒न्नि॒धाय॑। अ॒नृते॒नासु॑रा॒नभ्य॑भवन्। तेऽ॒श्विभ्या॑ं पृ॒ष्णे
 पु॒रोडा॑शं द्वा॒दश॑क॒पालं॑ नि॒रव॑पन्। ततो॑ वै ते वा॒चः

सत्यमवारुन्धत॥१०॥

यद॒श्विभ्यां॑ पू॒ष्णे पु॒रोडा॑शं द्वा॒दश॑कपाल॒न्निर्व॑पति। अनृ॒तेनै॒व
भ्रातृ॑व्या॒नभि॒भूय॑। वा॒चः स॒त्यम॑वरुन्धे। सर॑स्वते सत्य॒वाचे॑
च॒रुम्। पू॒र्वमे॒वोदि॑तम्। उ॒त्तरे॑णा॒भि गृ॑णाति। स॒वित्रे॑
स॒त्यप्र॑सवाय पु॒रोडा॑शं द्वा॒दश॑कपालं प्रसू॒त्यै। दू॒तान्म॒हि॒णोति॑।
आ॒विद॑ ए॒ता भ॑वन्ति। आ॒विद॑मे॒वैनं॑ गमयन्ति। अथो॑ दू॒तेभ्य॑
ए॒व न छि॑द्यते। ति॒सृध॒न्वः शु॑ष्कदृ॒तिर्दक्षि॑णा॒ समृ॑द्धौ॥११॥

अर्धयति भवत्यरुन्धत गमयन्ति द्वे च॥३॥ [३]

आ॒ग्नेय॑म॒ष्टाक॑पालं निर्व॑पति। तस्मा॒च्छि॒शिरे॑ कुरु॒पश्च॒लाः
प्राश्चो॑ या॒न्ति। सौ॒म्यं च॒रुम्। तस्मा॑द्व॒स॒न्तं व्य॑वसाया॑दयन्ति।
सा॒वि॒त्रं द्वा॒दश॑कपालम्। तस्मा॑त्पु॒रस्ता॒द्यवा॑नाः स॒वित्रा॑
वि॒रुन्ध॑ते। बा॒रु॒हस्प॒त्यं च॒रुम्। स॒वित्रै॒व वि॒रुध्य॑। ब्रह्म॑णा॒
यवा॑नाद॑धते। त्वा॒ष्ट्रम॒ष्टाक॑पालम्॥१२॥

रू॒पाण्ये॒व तेन॑ कुर्वते। वै॒श्वान॒रं द्वा॒दश॑कपालम्। तस्मा॑ञ्जघ्न्ये॒
नैदा॑घे प्र॒त्यश्चः॑ कुरु॒पश्च॒ला या॑न्ति। सा॒र॒स्वतं॑ च॒रुं निर्व॑पति।
तस्मा॑त्प्रा॒वृषि॑ सर्वा॒ वाचो॑ वदन्ति। पौ॒ष्णेन॑ व्य॒वस्य॑न्ति। मै॒त्रेण॑
कृष॑न्ते। वा॒रु॒णेन॑ वि॒धृता॑ आसते। क्षै॒त्रप॒त्येन॑ पाचयन्ते।
आ॒दि॒त्येना॑दधते॥१३॥

मा॒सिमा॑स्ये॒तानि॑ ह॒वीःषि॑ नि॒रुप्या॒णीत्या॑हुः। तेनै॒वर्तून्प्रयु॑ङ्क्षुः
इति॑। अथो॒ खल्वा॑हुः। कः स॑वत्स॒रञ्जीवि॑ष्यतीति॑।

षडेव पूर्वद्युर्निरुप्याणि। षडुत्तरेद्युः। तेनैवर्तून्प्रयुङ्क्ते।
दक्षिणो रथवाहनवाहः पूर्वेषां दक्षिणा। उत्तर उत्तरेषाम्।
संवत्सरस्यैवान्तौ युनक्ति। सुवर्गस्य लोकस्य समष्ट्यै॥१४॥

त्वाष्ट्रमष्टाकंपालं दधते युनक्त्येकं च॥४॥ [४]

इन्द्रस्य सुषुवाणस्य दशधेन्द्रियं वीर्यं पराऽपतत्। स
यत्प्रथमन्निरष्टीवत्। तत्कलमभवत्। यद्वितीयम्। तद्वदरम्।
यत्तृतीयम्। तत्कर्कन्धुः। यन्नस्तः। स सिंहः। यदक्ष्योः॥१५॥

स शार्दूलः। यत्कर्णयोः। स वृकः। य ऊर्ध्वः। स
सोमः। याऽवाची। सा सुरा। त्रयाः सक्तवो भवन्ति।
इन्द्रियस्यावरुद्धौ। त्रयाणि लोमानि॥१६॥

त्विषिमेवावरुन्धे। त्रयो ग्रहाः। वीर्यमेवावरुन्धे। नाम्ना
दशमी। नव वै पुरुषे प्राणाः। नाभिर्दशमी। प्राणा इन्द्रियं
वीर्यम्। प्राणानेवेन्द्रियं वीर्यं यजमान आत्मन्यन्ते। सीसेन
क्लीबाच्छष्पाणि क्रीणाति। न वा एतदयो न हिरण्यम्॥१७॥

यत्सीसम्। न स्त्री न पुमान्। यत्क्लीबः। न सोमो न सुरा।
यत्सौत्रामणी समृद्धौ। स्वाद्वीन्त्वा स्वादुनेत्याह। सोममेवैना
करोति। सोमोऽस्यश्विभ्यां पच्यस्व सरस्वत्यै पच्यस्वेन्द्राय
सुत्राम्णे पच्यस्वेत्याह। एताभ्यो ह्येषा देवताभ्यः पच्यते।
तिस्रः संसृष्टा वसति॥१८॥

तिस्रो हि रात्रीः क्रीतः सोमो वसति। पुनातु ते परिस्रुतमिति

यजुषा पुनाति व्यावृत्त्यै। पवित्रेण पुनाति। पवित्रेण हि सोमं पुनन्ति। वारेण शश्वता तनेत्याह। वारेण हि सोमं पुनन्ति। वायुः पूतः पवित्रेणेति नैतया पुनीयात्। व्यृद्धा ह्येषा। अतिपवितस्यैतया पुनीयात्। कुविदङ्गेत्यनिरुक्तया प्राजापत्यया गृह्णाति॥१९॥

अनिरुक्तः प्रजापतिः। प्रजापतेराप्त्यै। एकयर्चा गृह्णाति। एकधैव यजमाने वीर्यं दधाति। अश्विनन्धूममालभते। अश्विनौ वै देवानां भिषजौ। ताभ्यामेवास्मै भेषजं करोति। सारस्वतं मेषम्। वाग्वै सरस्वती। वाचैवैनं भिषज्यति। ऐन्द्रमृषभं सैन्द्रत्वाय॥२०॥

अश्व्योर्लोमानि हिरण्यं वसति गृह्णाति भिषज्यत्येकं च॥५॥ [५]

यत्रिषु यूपेष्वालभेत। बहिर्धाऽस्मादिन्द्रियं वीर्यं दध्यात्। भ्रातृव्यमस्मै जनयेत्। एकयूप आलभते। एकधैवास्मिन्निन्द्रियं वीर्यं दधाति। नास्मै भ्रातृव्यञ्जनयति। नैतेषां पशूनां पुरोडाशा भवन्ति। ग्रहपुरोडाशा ह्येते। युवः सुराममश्विनेति सर्वदेवत्यै याज्यानुवाक्यै भवतः। सर्वा एव देवताः प्रीणाति॥२१॥

ब्राह्मणं परिक्रीणीयादुच्छेषणस्य पातारम्। ब्राह्मणो ह्याहुत्या उच्छेषणस्य पाता। यदि ब्राह्मणन्न विन्देत्। वल्मीकवपायामव नयेत्। सैव ततः प्रायश्चित्तिः। यद्वै

सौत्राम॒ण्यै व्य॑द्धम्। तद॑स्यै॒ समृ॑द्धम्। ना॒ना॒दे॒व॒त्याः प॒शव॑श्च
पुरो॒डाशा॑श्च भवन्ति॒ समृ॑द्धौ। ऐ॒न्द्रः प॑शूनामु॒त्त॒मो भ॑वति।
ऐ॒न्द्रः पुरो॒डाशा॑नां प्रथ॒मः॥ २२॥

इ॒न्द्रि॒ये ए॒वास्मै॑ स॒मीची॑ दधाति। पुर॒स्ता॑दनूया॒जाना॑
पुरो॒डाशैः प्रच॑रति। प॒शवो॒ वै पुरो॒डाशाः॑। प॒शूने॒वाव॑ रु॒न्धे।
ऐ॒न्द्रमेका॑दशकपालं॒ निर्व॑पति। इ॒न्द्रि॒यमे॒वाव॑ रु॒न्धे। सा॒वि॒त्रं
द्वा॑दशकपालं॒ प्रसू॑त्यै। वा॒रु॒ण॒न्दश॑कपालम्। अ॒न्त॒त ए॒व
वरु॑ण॒मव॑ यजते। वड॑बा दक्षि॑णा॥ २३॥

उ॒त वा ए॒षाऽश्व॑ सू॒ते। उ॒ताऽश्व॑त॒रम्। उ॒त सोम॑ उ॒त सुरा॑।
यत्सौ॑त्राम॒णी समृ॑द्धौ। बा॒रु॒ह॒स्प॒त्यं प॒शू च॑तुर्थम॒ति॒पवि॑तस्या
ल॒भते। ब्र॒ह्म वै दे॒वानां॑ बृ॒ह॒स्प॒तिः। ब्र॒ह्मणै॒व य॒ज्ञस्य॑
व्य॑द्धमपि॒ वप॑ति। पुरो॒डाश॑वानेष प॒शुर्भ॑वति। न ह्यै॒तस्य॑
ग्र॒हं गृ॑ह्णन्ति। सोम॑प्रती॒काः पि॒तर॑स्तृ॒ष्णु॒तेति॑ शता॒तृ॒ण्णाया॑
स॒मव॑नयति॥ २४॥

श॒तायुः पुरु॑षः श॒तेन्द्रि॑यः। आयु॑ष्ये॒वेन्द्रि॑ये प्र॒ति॒ति॒ष्ठति॑।
दक्षि॑णेऽग्नौ जु॒होति॑। पा॒प॒व॒स्य॒सस्य॑ व्यावृ॑त्यै। हि॒र॒ण्य॒मन्त॒रा
धा॑रयति। पू॒तामे॒वैनां॑ जु॒होति॑। श॒तमा॑नं भवति। श॒तायुः
पुरु॑षः श॒तेन्द्रि॑यः। आयु॑ष्ये॒वेन्द्रि॑ये प्र॒ति॒ति॒ष्ठति॑। यत्रै॒व
श॒तातृ॒ण्णा॒न्धा॒रय॑ति॥ २५॥

तन्नि॑दधाति॒ प्र॒ति॒ष्ठि॒त्यै। पि॒तृन् वा ए॒तस्यै॑न्द्रि॒यं वी॒र्यं॑ गच्छति।

य॑ सोमोऽति॑ पव॑न्ते। पि॒त॒र॒णां या॑ज्यानुवा॒क्याभि॑रुप॑ तिष्ठते।
 यदे॒वास्य॑ पि॒त॒रिन्द्रि॒यं वी॒र्यं॑ गच्छ॑ति। तदे॒वाव॑ रुन्धे।
 तिसृ॑भि॒रुप॑ तिष्ठते। तृती॒ये वा॑ इतो लो॒के पि॒तरः॑। ताने॒व
 प्री॑णाति। अथो त्रीणि॒ वै य॒ज्ञस्येन्द्रि॒याणि॑। अध्व॑र्युर॒होता॑
 ब्र॒ह्मा। त उप॑तिष्ठन्ते। यान्ये॒व य॒ज्ञस्येन्द्रि॒याणि॑। तैरे॒वास्मै॑
 भेष॑जं करोति॥२६॥

प्रीणाति प्रथमो दक्षिणा समवनयति धारयतीन्द्रियाणि चत्वारि च॥६॥ [६]

अ॒ग्नि॒ष्टोम॒मग्र॒ आह॑रति। य॒ज्ञमु॒खं वा॑ अ॒ग्नि॒ष्टोमः॑।
 य॒ज्ञमु॒खमे॒वारभ्य॑ स॒वमा॑ क्रमते। अथैषोऽभिषेचनीयश्चतु॒-
 स्त्रिं॑शप॑वमानो भवति। त्रयस्त्रिं॑शद्वे दे॒वताः॑। ता
 ए॒वाप्रो॑ति। प्रजाप॑तिश्चतुस्त्रिं॑शः। तमे॒वाप्रो॑ति। स॒ंशर॑ ए॒ष
 स्तोमा॑नाम॒यथा॑पूर्वम्। यद्विष॑माः स्तोमाः॑॥२७॥

ए॒तावा॒न् वै य॒ज्ञः। यावा॒न्पव॑मानाः। अ॒न्तः श्लेष॑ण॒न्त्वा
 अ॒न्यत्। यत्स॒माः पव॑मानाः। तेनाऽस॑ंशरः। तेन॑
 यथा॑पूर्वम्। आ॒त्मनै॒वाग्नि॑ष्टोमेन॒र्ध्नोति॑। आ॒त्मना॒ पुण्यो॑
 भवति। प्र॒जा वा॑ उ॒क्थानि॑। प॒शव॑ उ॒क्थानि॑। यदु॒क्थ्यो
 भव॑त्यनु सन्त॑त्यै॥२८॥

स्तोमाः पशव उक्थान्येकं च॥७॥ [७]

उप॑ त्वा जा॒मयो॒ गिर॒ इति॑ प्रति॒पद्भव॑ति। वा॒ग्वै वा॒युः। वा॒च
 ए॒वैषोऽभिषे॑कः। सर्वा॑सामे॒व प्र॒जाना॑ं सू॒यते। सर्वा॑ ए॒नं प्र॒जा
 राजे॑ति वदन्ति। ए॒तमु॒ त्यन्द॑श् क्षिप॒ इत्या॑ह। आ॒दि॒त्या वै

प्रजाः। प्रजानामेवैतेन सूयते। यन्ति वा एते यज्ञमुखात्। ये सम्भार्या अक्रन्॥२९॥

यदाह पवस्व वाचो अग्रिय इति। तेनैव यज्ञमुखान्नयन्ति। अनुष्टुक्प्रथमा भवति। अनुष्टुगुत्तमा। वाग्वा अनुष्टुक्। वाचैव प्रयन्ति। वाचोद्यन्ति। उद्वतीर्भवन्ति। उद्वद्वा अनुष्टुभौ रूपम्। आनुष्टुभो राजन्यः॥३०॥

तस्मादुद्वतीर्भवन्ति। सौर्यनुष्टुगुत्तमा भवति। सुवर्गस्य लोकस्य सन्तत्यै। यो वै सवादेति। नैनं सव उपनमति। यः सामभ्य एति। पापीयान्सुषुवाणो भवति। एतानि खलु वै सामानि। यत्पृष्ठानि। यत्पृष्ठानि भवन्ति॥३१॥

तैरेव सवान्नैति। यानि देवराजानां सामानि। तैरमुष्मिल्लोक ऋध्नोति। यानि मनुष्यराजानां सामानि। तैरस्मिल्लोक ऋध्नोति। उभयोरैव लोकयोर् ऋध्नोति। देवल्लोके च मनुष्यलोके च। एकविंशोऽभिषेचनीयस्योत्तमो भवति। एकविंशः कैशवपनीयस्य प्रथमः। सप्तदशो दशपेयः॥३२॥

विद्वा एकविंशः। राष्ट्रं सप्तदशः। विश एवैतन्मध्यतोऽभिषिच्यते। तस्माद्वा एष विशां प्रियः। विशो हि मध्यतोऽभिषिच्यते। यद्वा एनमदो दिशोऽनु व्यास्थापयन्ति। तत्सुवर्गलोकमभ्या रोहति। यदिमं लोकं न प्रत्यवरोहेत्। अतिजनं वेयात्। उद्वा माद्येत्। यदेष प्रतीचीनः स्तोमो

भवन्ति। इममेव तेन लोकं प्रत्यवरोहति। अथो अस्मिन्नेव लोके प्रति तिष्ठत्यनुन्मादाय॥३३॥

अक्रन्नाजन्त्यो भवन्ति दशपेयो माद्येत्रीणि च॥८॥ [८]

इयं वै रजता। असौ हरिणी। यद्रुक्मौ भवतः। आभ्यामेवैनमुभयतः परि गृह्णाति। वरुणस्य वा अभिषिच्यमानस्यापः। इन्द्रियं वीर्यत्रिरघ्नन्। तत्सुवर्णं हिरण्यमभवत्। यद्रुक्ममन्तर्दधाति। इन्द्रियस्य वीर्यस्यानिर्घाताय। शतमानो भवति शतक्षरः। शतायुः पुरुषः शतेन्द्रियः। आयुष्येवेन्द्रिये प्रतितिष्ठति। आयुर्वै हिरण्यम्। आयुष्या एवैनमुभयति क्षरन्ति। तेजो वै हिरण्यम्। तेजस्या एवैनमुभयति क्षरन्ति। वर्चो वै हिरण्यम्। वर्चस्या एवैनमुभयति क्षरन्ति॥३४॥

शतक्षरोऽष्टौ च॥९॥ [९]

अप्रतिष्ठितो वा एष इत्याहुः। यो राजसूयेन यजत इति। यदा वा एष एतेन द्विरात्रेण यजते। अथ प्रतिष्ठा। अथ संवत्सरमाप्नोति। यावन्ति संवत्सरस्याहोरात्राणि। तावतीरेतस्य स्तोत्रीयाः। अहोरात्रेष्वेव प्रति तिष्ठति। अग्निष्टोमः पूर्वमहर्भवति। अतिरात्र उत्तरम्॥३५॥

नानैवाहोरात्रयोः प्रति तिष्ठति। पौर्णमास्यां पूर्वमहर्भवति। व्यष्टकायामुत्तरम्। नानैवार्धमासयोः प्रतितिष्ठति। अमावास्यायां पूर्वमहर्भवति। उद्दृष्ट उत्तरम्। नानैव

मासं॒योः प्र॒ति॒ति॒ष्ठति॑। अथो॒ खलु॑। ये ए॒व सं॒मान॒प॒क्षे
पु॒ण्या॒हे स्याता॑म्। तयोः॑ का॒र्यं प्र॒ति॒ष्ठित्यै॑॥३६॥

अ॒प॒श॒व्यो द्वि॒रात्र॑ इत्या॒हुः। द्वे ह्ये॒ते छन्द॑सी। गा॒य॒त्रं
च॒ त्रैष्टु॑भं च। जग॑तीम॒न्तर्य॑न्ति। न तेन॒ जग॑ती
कृ॒तेत्या॑हुः। यदे॒नान्त॑रीयस॒वने॑ कुर्व॒न्तीति॑। य॒दा वा
ए॒षाऽहीन॑स्याह॒र्भज॑ते। सा॒हस्य॑ वा स॒वनम्। अथै॒व जग॑ती
कृ॒ता। अथ॑ प॒श॒व्यः। व्यु॑ष्टि॒र्वा ए॒ष द्वि॒रात्रः॑। य ए॒वं
वि॒द्वान्द्वि॒रात्रेण॑ यज॑ते। व्यै॒वास्मा॑ उच्छ॒ति। अथो॒ तम॑ ए॒वाप॑
हते। अ॒ग्नि॒ष्टोम॑म॒न्त॒त आ ह॑रति। अ॒ग्निः सर्वा॑ दे॒वताः॑।
दे॒वता॑स्वे॒व प्र॒ति ति॑ष्ठति॥३७॥

उत्तरं॒ प्र॒ति॒ष्ठित्यै॑ प॒श॒व्यः स॒प्त च॑॥१०॥ [१०]

वरु॑णस्य जा॒मि वा ई॒श्वर॑ आ॒ग्नेय॑मिन्द्र॒स्य यत्रि॑ष्व॒ग्निष्टो॑ममुप॑ त्वेयं॒ वै रज॑ताऽप्र॒ति॒ष्ठितो॑
दश॑॥१०॥

वरु॑णस्य॒ यद॒श्विभ्यां॑ यत्रि॒षु तस्मा॑दुद्व॒तीः स॒प्तत्रिं॑शत्॥३७॥

वरु॑णस्य॒ प्र॒ति॒ति॒ष्ठति॑॥

हरिः॑ ओम्॥

॥इति श्रीकृष्णयजुर्वेदीयतैत्तिरीयब्राह्मणे प्रथमाष्टके अष्टमः

प्रपाठकः समाप्तः॥